

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati
Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos
centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera**

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

De Tempore

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, 1631

lavit pedes discipulorum suorum. Articulus IV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47044](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47044)

te ferix, quando luna oritur, vsque ad vesperam sexte ferix computant vnum diem: & ided quicquid inter duas vesperas factum est, ad vnum diem computari potest. Benedictione igitur data à Domino, comedunt omnes. Scribit Comestor in Scholastica hystoria, Dominum nunquam legi comidisse carnes, nisi agni Paschalis, propter obseruantiam legis. Sed est hic dubium, quomodo Euangelista dicit Dominum discubuisse, id est, sedisse ad mensam, cum lex præcipiat, vt stantes & erecti comedant agnum. Dicitur secundum Theophylum, quod primo stantes comederat agnum secundum ritum legis: deinde sedentes, alium, vel alios cibos comederunt. *Edeat autem illa agnum Paschalem, dixit Iesu: Desideria desiderauit, id est, vult desiderari, hac Pascha manducare vobiscum, antequam patiar, id est, moriar. Quartum. Vt finiam vetus Testamentum, & incipiam nouum, vt perficiam opus redemptionis vestra.*

Cucurrit post nos Dominus Iesus omnibus diebus vite sue, in sui feruentissimi desiderij salutis nostre. Et ista sitis, siue desiderium fuit protelatum ad XXXIII. annos. Discamus & nos patientiam habere, si aliquando bona nostra desideria protelentur apud Deum: quia qui facit nos desiderare, velle bonum, scit quomodo & quando debet exaudire, & quando expectet nobis. Habemus ex illo articulo etiam aliquod documentum: Documentum scilicet vere paupertatis, cuius nobis exemplum magnum hic dedit Dominus: quia ita pauper erat, quod nec domiciliu, nec habitaculum habebat, vbi Pascha feruaret, nec vnde agnum & cætera emere potuisset. Idcirco enim discipuli missi ab illo, antequam indicasset eis locum interrogabant: Vbi vis paremus comedere Pascha? Ac si dicerent: Tu mitti nos parare Pascha, & scis, quia non habemus locum, vel cibum, nec tu habes. Vx nobis, quid dicimus quod vitam Christi, & paupertatem volumus imitari, & tamen in operibus nostris nihil simile videtur: quia vita nostra valde contraria est vite Christi, studia nostra non tendunt post eum. Et notandum, quod multa requirebantur ad esum agni, vt habetur in Exodo: quæ Dominus obseruauit, & illa mysticè intellecta instruunt nos, quomodo debemus verum agnum comedere, cuius ille agnus in lege fuit figura. Primo comedebant agnum typicum cum azymis panibus, id est, sine fermento, & significat, quod non sine fermento malitiæ, cū sinceritate & mundicia cordis agnum Christum debemus sumere in Sacramento. Secundo, cum lactucis agrestibus, id est, cum contritione cordis & amaritudine penitentia. Tertio, accincti ramentis pedibus: per quod significatur, quod affectus nostri non debent inhære terrenis. Quarto, tenentes baculum in manibus, id est, quod debemus vigilantes esse, & diligenter nos custodire contra tentationes inimicorum nostrorum. Sexto, comedentes festinanter, id est, feruenter per spiritualem auitatem & deuotionem.

IESVS LAVIT PEDES DISCIPULORUM SUORUM. Articulus IV.

Discumbens sic Iesus Magister cum discipulis, Dominus cum seruis, pater cum filijs, tanquam amicus & socius familiariter, voluit ostendere maiorem humilitatem, & se exhibere vt seruum, ad ostendendam suam

Petrus Comestor.

Exod. 12. Theophy.

Pauper as Chisum do micelij carentia.

Exod. 12.

Phase comedendi ritus mysticè quis sit. 1. Cor. 5.

VI
E)

suam magnam humilitatem, & ad confundendam nostram superbiam. Quid ergo fecit? Recitemus textum ex Evangelio Ioannis, quia valde pulcherrime: *Sciens Iesus, qui venit hora eius, ut transeat ex hoc mundo ad Patrem: cum dilexisset suos, qui erant in mundo, in finem dilexit eos.* Quid est, in finem? perseveranter, & vsque in mortem. Non quod morte terminaret dilectionem, sed in tantum dilexit, quod dilectio perduxit eum, vsque ad mortem. Et *certa facta, scilicet agni Paschalis cum diabolus iam misisset in cor, ut traderet eum Iudaeo Simonis Ischariotis.* Non est intelligendum, quod diabolus possit immittere cogitationes malas, sed suggerit & intentat, & potest presentare species rerum & phantasias, ut inde sumamus occasionem cogitandi, desiderandi, &c. Et ideo principium omnis tentationis est ex nobis, & ipse suggerit & insidet, quando percipit cogitationes nostras per aliqua signa exteriora. Non enim potest scire cogitationes nostras, nisi per signa. Ipse tentat nos, ab intra species obijciendo, & persuadendo, & alluciendo quod sit bonum, sicut faciunt mali homines ab extra: veruntamen voluntatem nostram non potest cogere: & ideo non potest nos deicere, nisi nos ipsos deiecerimus, & arma nostra ei tradamus: hoc est, nisi suggestioni consentiamus. Sed de hoc satis.

Ioan. 13.

Cogitationes malas diabolus tantum suggerit.

Dæmones quomodo tentent homines.

Apoc. 9.

Luc. 24.

Ioan. 14.

Ludolphus Carthus.

Luc. 1.

Sapient. 8.

Philip. 2.

Sciens itaque scilicet Iesus, quia omnia dedit ei Pater in manus, scilicet persecutores, traditorem, & omnia, & quia à Deo exiit, & ad Deum vadit, non nos deserens, sed omnia Patri acquirens, & reducens. Quamvis ergo hæc sciret, suam sublimitatem, scilicet potestatem & maiestatem, quod esset Dominus dominantium, Rex regum, Dei Filius, creator vniuersorum, non tamen suam exhibet sublimitatem, sed humilis serui implet officium, & humilitatem. Quid fecit? *Surgit à cena.* Videte eo surgente, quomodo surgunt discipuli etiam, nescientes quo velint ire, aut quid velint facere. Descendit autem Iesus in locum alium inferius sub coenaculo. (Nam Palestini in superiore parte domus habent coenacula, & in inferiori cubicula) Sic erat etiam in illa domo, vbi Dominus erat, sicut scripserunt, qui viderunt locum. Superius enim habebat coenaculum, vbi coenauit, & inferius erat alius locus veluti camera, vbi lauit pedes discipulorum. Vbi etiam post resurrectionem suam, discipulis ianuis clausis apparuit. Ista duo loca erant post resurrectionem Domini, facta dux capellæ, quas tenebant canonici regulares. Cui loco contiguum est coemeterium bonorum virorum, vbi sepultus est Stephanus, Gura Jiel, Nicodemus, Abiba, David, Salomon, & boni reges alij. Sed quomodo tam est, quum ille locus sit sub potestate infidelium, nescio. Cum ergo Dominus descendisset, iubet sibi afferi aquam, *deponi vestimenta sua, & lauit eos se praecinxit.* Nihil omisit quod pertinet ad officium humilitatis. Deinde *misit aquam in peluum lapideum (vt scribit Ludolphus) cepit lauare pedes discipulorum suorum lutosos, quia discalciati erant & extergere lineo quo erat praecinctus.* Venit ergo ad Simonem Petrum. Petrus videns, quid facturus erat Dominus expauit, dicens: *Domine, tu lauas mihi pedes? Tu rex caelorum, Dominus Angelorum, Deus deorum, tu Filius altissimi, speculum sine macula maiestatis Dei, lauabis mihi mistro homini, pauperulo piscatori, misero peccatori pedes? Tu, cui flebitur omne genu, caelestium, terrestrium, & infernorum, flectis genua ante defectuosum, vilemque peccatorem: Absit hoc, non conuenit hoc.* Dixit ei Iesus: *Quod facio, tu nescis modo: scies autem postea.*

K.K. 4 Bea.

*fta. Dixit ei Petrus: Non lauabis mihi pedes in aeternum. Non possum tolerare, non possum videre, quod tanta Maiestas se inclinaret, & humiliaret ante me indignam creaturam. Petrus faciebat bona intentione, tamen indiscreta, quia non debebat contradicere, vel resistere Domini voluntati, qui non potuit errare. Petrus tenebat hanc speciem ignorantis discipuli, vel subiecti, qui indiscretè loquitur, vel resistit contra factum superioris sui, cuius ignorat rationem. Et quia nescit, vel non intelligit, iudicat sæpè irrationabile esse, quod tamen est rationabilissimum, & optime gestum. Et dicitur periculosum est valdè prelatum suum iudicare, vel murmurare, quia præterdunt multa sæpè benè, & ad diuersa respicere habent, & in occulto sciamus sæpè multa, quæ non possunt, vel debent dicere, de quibus nos non aduertimus, nec cogitamus. Hoc transeat. Quid respondit Dominus Petro? *Petre si non laueris te, non habebis partem mecum.* id est, si persistis in inobedientia & pertinacia tua, contrarius voluntati meæ, non habebis partem mecum. Respondit Petrus: *Domine, non tantum pedes, sed & manus & caput.* Si sic necesse est, licet graue mihi sit te videre inclinatum & humiliatum ante pedes meos, tamen molestius longè est, à te separari. Si ergo non sufficiunt pedes, laua & manus & caput, id est, totum corpus. Dicit ei Iesus: *Qui lotus est, non indiget, nisi ut pedes lauet, sed est mundus totus,* scilicet præter pedes. Quare pedes non sunt mundi? quia pedibus calcamus terram, & non potest fieri, quin aliquid pulueris adhæreat pedibus, quibus calcatur terra, quod oportet abluere. Et licet hoc etiam ita veritatem habeat secundam literam, Dominus tamen dixit, & intelligi voluit spiritualiter. Qui lotus est in baptismo, non indiget, nisi ut pedes lauet. Per caput hominis, intelligitur intentio & voluntas: per manus, operatio: per pedes verdè, affectus & motus sensualitatis intelliguntur, qui dum in hoc mundi puluere graduntur, ex toto mundi esse non possunt. Licet ergo Apostoli, quantum ad conuersationem, intentionem, & opera, erant mundi: tamen quamdiu audiunt, tractantque terrena, non potuit fieri, quin desideria haberent, siue affectiones terrenas, à quibus habebant mundari: quomodo dicebat magnus Apostolus raptus ad tertium cælum (Paulum dico): *Sentio aliam legem in membris meis, & repugnantem legi mentis meæ.* Item: *Scio, quod non habitat in carne mea bonum.* Item: *Non quod volo, ago, sed quod nolo, hoc facio.* Habebat ergo, id est, sentiebat, Apostolus adhuc terrenas, vel peccati aliquas concupiscentias. Nolebat concupiscere, & tamen concupiscebatur. Ergo habebat adhuc pulueris aliquid in terra, licet alias mundus esset. Sed quid ipse dicebat? *Nihil damnationis est his, qui sunt in Christo Iesu,* hoc est, qui sentiunt concupiscentias, sed non consentiunt. *Et vos mundi estis, sed non omnes. Sciebat enim qui traditurus erat eum.* Duo sunt quæ mundant à peccato, eleemosyna, & charitas. De eleemosyna scriptum est: *Date eleemosynam, & omnia munda sunt vobis.* De secundo: *Charitas operum multitudine peccatorum.* Neutrum illorum habebat Iudas, sed contraria. Non eleemosynæ largitionem, quia fur erat, nec charitatem, quia proditor erat. Ergo non erat mundus. Habemus autem ex illo articulo, quantum prout nunc sufficit dicere, duo documenta. Primum exemplum, siue documentum, est maximè humilitatis, subiectionis fraternæ, & charitatis obsequiosæ. Postquam ergo Dominus omnium lauisset pedes, etiam proditoris, venisset &*

Petrus recusans lotionem pedum suorum, quorum personam gerat. Iudicare superiores quæ sit periculo sua.

Lauare manus, caput & pedes mystice quid sit.

Roma. 7.
Ibidem.
Ibidem.

Roma. 8.
Duo quædam sunt quæ mundant à peccatis.
Luce. 12.
1. Pet. 4.
Frouer. 10.
Ioan. 12.
Matth. 26.
Documenta huius articuli duo quæ.
Humilitas.

VI
21

set & osculatus esset, resumpsit vestimenta sua, & ascendit ad locum vbi prius cenauerat. Et cum recubisset iterum, dixit: Scitis, quid fecerim vobis? Vos vocatis me magister & Domine, & bene dicitis. Sum etenim. Si ergo ego laui pedes vestros, Dominus & magister, quanto magis & vos debetis alter alterius lavare pedes. Si ergo Dominus vester sum, praeceptum meum hoc servate. Si magister sum, doctrinam hanc meam custodite. Ego non solum hoc feci ob pedum corporalium emundationem, sed propter humilitatis eruditionem. Nec solum in lavandis pedibus hanc legem vobis statuo, sed volo vt in omnibus attendatis exemplum meae humilitatis, & discatis, quomodo debeatis vos vobis invicem inferiores facere, & humiliter & charitative servire. Aliud documentum est, quod Dominus discipulos mundos esse voluit, etiam a pulvere pedum ante sumptionem corporis & sanguinis sui. Per quod indicavit, quantum mundiciam requirat a nobis, & quantum diligentiam adhibere, & nos preparare debemus, vt pura conscientia ad hoc venerabile Sacramentum recipiendum, accedamus.

Lotionis pedum discipulorum ratio que.
Quantis cum puritate accedendum ad sacramenti sumptionem.

IESVS CORPORIS ET SANGVINIS SVI
Sacramentum instituit. Articulus V.

¶ **C**oenantibus autem illis, scilicet Iesu cum discipulis suis, hoc est, cenam agni typici consummantibus & perficientibus, accepit Iesus panem, non fermentatum & eleuatis oculis, ad Patrem gratias agens, pro veteribus terminatis, & nouis inchoandis, benedixit, ac fregit, scilicet post consecrationem, dedit quae discipulis suis, dicens: Accipite & comedite: Hoc est corpus meum, quod pro vobis tradetur. Similiter accipiens calicem, & item gratias agens, benedixit & dedit illis, dicens: Accipite & bibite ex eo omnes. Hic est sanguis meus, qui pro vobis effundetur. Illis verbis Sacramentum hoc instituit, & tacite Testamenti veteris caeremonias destituit, quia signum & figura sunt inania alicuius venturi, quando iam praesens ostenditur & habetur, quod figurabatur. Illis verbis iam dictis, scilicet, hoc est corpus meum, &c. Et hic est sanguis meus, &c. mutauit Dominus panem in carnem, & vinum in sanguinem suum. Et creditur tunc illis verbis dedisse efficaciam & virtutem in posterum, vt cum proferuntur eadem a sacerdote super debitam materiam & cum intentione consecrandi, fiat transsubstantiatio. Sequitur, & dicit: Hoc facite in meam commemorationem. Hic dedit Apostolis potestatem, & successoribus eorum, celebrandi hoc Sacramentum & frequentandi. Significauit etiam causam institutionis, scilicet, in sui memoriam. Et ideo admonemur memores esse sancti per cum magna gratiarum actione, & deuotissima huius celeberrimi Sacramenti veneratione, maxime charitatis, & dignationis diuinae, quod nobiscum voluit permanere, & permanebit vsque ad consummationem seculi, tam verus, perfectus, & in nullo minor, quam est cum beatis in caelo: nec aliqua differentia in eo est maioritatis, vel minoritatis, nisi qui beati vident eum fulgentem in sua propria specie sicuti est: nos vero sub aliena specie latentem, eundem tamen Deum, qui in caelo, & qui in Sacramento est. Ecce ille voluit nobiscum manere, cum peccatoribus ingratis, contemptoribus, transgressoribus, suum nomen blasphemantibus, & tantam irreuerentiam sibi facientibus, & indignè scienter cum sumentibus. Quod maior contumelia

Matth. 26.
Luc. 22.
1. Cor. 11.
Charitas Christi in hoc Sacramento quanto.
Matth. 26.

LL est,